

Διδασκαλία και Μάθηση στο Νηπιαγωγείο: Σχεδιασμός Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων Ι

Θεματικά Πεδία Προγράμματος Σπουδών
Θεματικό πεδίο Β. Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία

Διδάσκουσα:

Βασιλική Φωτοπούλου, ΕΔΙΠ

Πάτρα, 29.10.2024

- Το υλικό προέρχεται από: Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2022). Πρόγραμμα Σπουδών Για την Προσχολική Εκπαίδευση Διευρυμένη Εκδοχή (2^η Εκδοση, 2022 ΙΕΠ). Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542.

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
(ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΕΚΔΟΧΗ)**

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2022

Πράξη «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού
Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» - MIS: 5035542

Πρόγραμμα Σπουδών

ΠΑΙΔΙ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΑΙΔΙ &
ΕΑΥΤΟΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΑΙΔΙ &
ΘΕΤΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΠΑΙΔΙ, ΣΩΜΑ,
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ &
ΕΚΦΡΑΣΗ

Θεματικά Πεδία	Θεματικές Ενότητες	Θεματικές Υποενότητες		
Α. Παιδί και Επικοινωνία	Α.1 Γλώσσα	Α.1.1 Προφορική Επικοινωνία	Α.1.2 Γραπτή Επικοινωνία	Α.1.3 Πολυγλωσσική Επικοινωνία
	Α.2 ΤΠΕ	Α.2.1 Γνωριμία και Επικοινωνία με τις ΤΠΕ	Α.2.2 Ανακάλυψη, Προγραμματισμός και Ψηφιακό Παιχνίδι	Α.2.3 Επεξεργασία της Πληροφορίας και Ψηφιακή Δημιουργία
Β. Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία	Β.1 Προσωπική και Κοινωνικο-συναισθηματική Ανάπτυξη	Β.1.1 Αίσθηση του Εαυτού	Β.1.2 Συναισθηματική Επίγνωση	Β.1.3 Διαπροσωπικές Σχέσεις
	Β.2 Κοινωνικές Επιστήμες	Β.2.1 Ιστορία και Πολιτισμός	Β.2.2 Σχέση με το φυσικό και δομημένο περιβάλλον	Β.2.3 Κοινωνική και οικονομική ζωή
Γ. Παιδί και Θετικές Επιστήμες	Γ.1 Μαθηματικά	Γ.1.1 Γεωμετρία και Μετρήσεις	Γ.1.2 Αριθμοί-Πράξεις και Άλγεβρα	Γ.1.3 Στοχαστικά Μαθηματικά
	Γ.2 Φυσικές Επιστήμες	Γ.2.1 Ζωντανοί Οργανισμοί	Γ.2.2 Ύλη και Φαινόμενα	Γ.2.3 Γη-Πλανητικό Σύστημα και Διάστημα
	Γ.3 Τεχνολογία Κατασκευών	Γ.3.1 Παραδοσιακά και Σύγχρονα Τεχνολογικά Εργαλεία/Εξοπλισμός και Συσκευές	Γ.3.2 Τεχνολογία των Κατασκευών ως Εργαλείο στην Καθημερινή Ζωή	
Δ. Παιδί, Σώμα,	Δ.1 Κινητική Αγωγή	Δ.1.1 Σώμα και	Δ.1.2 Φυσικά	Δ.1.3 Αθλητική-
Δημιουργία και Έκφραση		Κίνηση	Δραστήρια Ζωή	Πολιτιστική Παράδοση και Δημιουργική Κίνηση
	Δ.2 Τέχνες	Δ.2.1 Εικαστικές Τέχνες	Δ.2.1 Θεατρική Τέχνη	Δ.2.3 Μουσική

Β. Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία

- Στο πλαίσιο της **σύγχρονης κοινωνίας** που **μεταβάλλεται συνεχώς** και **προβάλλει ποικίλες προκλήσεις** στα άτομα και στις ομάδες σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο,
- τα παιδιά από την προσχολική ηλικία υποστηρίζονται
 - να δομήσουν μια **θετική αντίληψη** για τον **εαυτό** τους,
 - να κατανοήσουν και να αλληλεπιδράσουν με το **περιβάλλον** και
 - να αναπτύξουν δράσεις με στόχο να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις **ποικίλες προκλήσεις** του.

- Το Θεματικό Πεδίο Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία δημιουργεί τις προϋποθέσεις, ώστε τα παιδιά να αντιληφθούν
- τις **συνδέσεις ανάμεσα στον εαυτό τους και στους άλλους,**
- τα **διάφορα επίπεδα της κοινωνικής οργάνωσης** και
- το **πλαίσιο της καθημερινής εμπειρίας.**

- Εστιάζει στη συναισθηματική ενδυνάμωση των παιδιών, προωθώντας και υποστηρίζοντας πρακτικές **συναισθηματικού γραμματισμού**, ώστε τα παιδιά
- να αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται τα **δικά τους συναισθήματα**,
- να κατανοούν τη **συναισθηματική κατάσταση των άλλων** και
- να **συζητούν τις δυσκολίες** που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή τους εμπειρία, αλλά και σε σχέση με κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα που τα απασχολούν.

- Η μάθηση οργανώνεται στον πυρήνα του **κοινωνικού γραμματισμού**, ο οποίος δομείται στη βάση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, στο πλαίσιο του παιχνιδιού, και μέσα από μαθησιακές καταστάσεις, οι οποίες προάγουν τη συνεργασία.
- Σημαντικό φορέα κοινωνικοποίησης των παιδιών αποτελεί η **διαπροσωπική επικοινωνία**, η οποία αντανακλά και ενσωματώνει τις **κοινωνικές συμβάσεις** και τα **πολιτισμικά χαρακτηριστικά** του περιβάλλοντος, στο οποίο λαμβάνει χώρα.
- **Αξιοποιούνται καθημερινές καταστάσεις** και **διαμορφώνονται επικοινωνιακές συνθήκες** που δημιουργούν την ανάγκη για ανάπτυξη κοινά αποδεκτών κανόνων συμπεριφοράς, προάγουν την ατομική και συλλογική δέσμευση προς την επίτευξη στόχων, στο πλαίσιο της λήψης αποφάσεων που αφορούν το άτομο και την ομάδα, και της ανάληψης ρόλων για την επίτευξή τους.

- Με δεδομένο ότι η διαμόρφωση του **ενεργού πολίτη** δε συνιστά μία απλή ατομική διαδικασία, αλλά συντελείται μέσω της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, ο **κοινωνικός γραμματισμός** παρέχει τα εργαλεία για
 - την επεξεργασία της κοινωνικής πραγματικότητας και
 - την καλλιέργεια γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που προάγουν την επικοινωνία, τη συνεργασία, την ενεργό συμμετοχή και την αμοιβαία κατανόηση,
- ώστε να καταστούν τα παιδιά πολιτισμικά εγγράμματοι και συνειδητοποιημένοι πολίτες, στο πλαίσιο πάντα της αναπτυξιακής τους ωριμότητας.

- **Σκοπός** της Θεματικής Ενότητας Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη είναι **μέσα από αναπτυξιακά κατάλληλες μαθησιακές εμπειρίες**
- να ενισχυθούν τα παιδιά στο
- να διαμορφώσουν **θετική εικόνα για τον εαυτό τους, καθώς και ορθή αντίληψη για τις δυνατότητές τους,**
- να **ρυθμίζουν τα συναισθήματα και τη συμπεριφορά τους, και**
- να αναπτύξουν **θετική στάση απέναντι στη μάθηση.**

- Στόχος είναι να μάθουν
- να διαχειρίζονται τις προκλήσεις,
- να κατανοούν και να αποδέχονται τις συνέπειες των πράξεών τους,
- να θέτουν στόχους για βελτίωση,
- να συναναστρέφονται και να συνεργάζονται αρμονικά με τους άλλους, εκτιμώντας τον πλουραλισμό και τη διαφορετικότητα.

- Η αποδοχή της διαφορετικότητας, η διαμόρφωση στάσεων που βασίζονται σε πανανθρώπινες αξίες παράλληλα με την ενίσχυση των προσωπικών ικανοτήτων που αφορούν την ενδυνάμωση των παιδιών, τη συναισθηματική τους επίγνωση και τη διαχείριση των διαπροσωπικών τους σχέσεων και των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων, συντελούν στη **διαμόρφωση ενταξιακής κουλτούρας**.
- Οι μαθησιακές εμπειρίες που προωθούνται στο συγκεκριμένο Θεματικό Πεδίο διαμορφώνουν το κατεξοχήν ανθρωποκεντρικό και ενταξιακό πλαίσιο ατομικής, συλλογικής έκφρασης και θετικής κοινωνικής αλληλεπίδρασης, το οποίο χαρακτηρίζει το Πρόγραμμα Σπουδών και αξιοποιείται σε όλες τις Θεματικές Ενότητες.

Οι **βασικές ικανότητες** που επιδιώκεται και αναμένεται να αναπτυχθούν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Θεματικού Πεδίου αναφέρονται συνοπτικά στον ακόλουθο πίνακα:

Γνώσεις	Δεξιότητες	Στάσεις
– προσωπικά, κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά και συμβάσεις, – ατομικές επιλογές και αντίκτυπος στο περιβάλλον, κοινωνικό και φυσικό, – συναισθηματικός κόσμος και συμπεριφορά, – κοινωνική οργάνωση και διαδικασίες λήψης αποφάσεων.	– διερεύνηση και καταγραφή παραγόντων που διαμορφώνουν την ατομική και κοινωνικοπολιτισμική εμπειρία, – επιλογή κατάλληλων τρόπων επικοινωνίας και προσαρμογή της συμπεριφοράς, – συγκριτική διερεύνηση κοινωνικών καταστάσεων και περιβαλλοντικών φαινομένων που συνδέονται με την ανθρώπινη δραστηριότητα, – διατύπωση προτάσεων για την επίλυση ζητημάτων που αφορούν το άτομο και την ομάδα, – λήψη αποφάσεων και υπεύθυνη συμπεριφορά.	– κατανόηση του εαυτού και σημασία θετικής αλληλεπίδρασης με τους άλλους, – αντιμετώπιση της διαφορετικότητας ως πλεονέκτημα για την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη, – ανάπτυξη πανανθρώπινων αξιών, όπως ελευθερία, ειρήνη, υπευθυνότητα, σεβασμός, αλληλεγγύη, – εκτίμηση της σημασίας της ιστορικής εξέλιξης ως βάση για τη μελλοντική πορεία σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, – υπεύθυνη στάση απέναντι στα προβλήματα και εφαρμογή δημοκρατικών διαδικασιών στις αποφάσεις, – κριτική στάση και ενεργός δράση για την αειφόρο ανάπτυξη.

ΠΑΙΔΙ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΑΙΔΙ &
ΕΑΥΤΟΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΑΙΔΙ &
ΘΕΤΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΠΑΙΔΙ, ΣΩΜΑ,
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ &
ΕΚΦΡΑΣΗ

Θεματικά Πεδία	Θεματικές Ενότητες	Θεματικές Υποενότητες		
Α. Παιδί και Επικοινωνία	Α.1 Γλώσσα	Α.1.1 Προφορική Επικοινωνία	Α.1.2 Γραπτή Επικοινωνία	Α.1.3 Πολυγλωσσική Επικοινωνία
	Α.2 ΤΠΕ	Α.2.1 Γνωριμία και Επικοινωνία με τις ΤΠΕ	Α.2.2 Ανακάλυψη, Προγραμματισμός και Ψηφιακό Παιχνίδι	Α.2.3 Επεξεργασία της Πληροφορίας και Ψηφιακή Δημιουργία
Β. Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία	Β.1 Προσωπική και Κοινωνικο-συναισθηματική Ανάπτυξη	Β.1.1 Αίσθηση του Εαυτού	Β.1.2 Συναισθηματική Επίγνωση	Β.1.3 Διαπροσωπικές Σχέσεις
	Β.2 Κοινωνικές Επιστήμες	Β.2.1 Ιστορία και Πολιτισμός	Β.2.2 Σχέση με το φυσικό και δομημένο περιβάλλον	Β.2.3 Κοινωνική και οικονομική ζωή
Γ. Παιδί και Θετικές Επιστήμες	Γ.1 Μαθηματικά	Γ.1.1 Γεωμετρία και Μετρήσεις	Γ.1.2 Αριθμοί-Πράξεις και Άλγεβρα	Γ.1.3 Στοχαστικά Μαθηματικά
	Γ.2 Φυσικές Επιστήμες	Γ.2.1 Ζωντανοί Οργανισμοί	Γ.2.2 Ύλη και Φαινόμενα	Γ.2.3 Γη-Πλανητικό Σύστημα και Διάστημα
	Γ.3 Τεχνολογία Κατασκευών	Γ.3.1 Παραδοσιακά και Σύγχρονα Τεχνολογικά Εργαλεία/Εξοπλισμός και Συσκευές	Γ.3.2 Τεχνολογία των Κατασκευών ως Εργαλείο στην Καθημερινή Ζωή	
Δ. Παιδί, Σώμα,	Δ.1 Κινητική Αγωγή	Δ.1.1 Σώμα και	Δ.1.2 Φυσικά	Δ.1.3 Αθλητική-
Δημιουργία και Έκφραση		Κίνηση	Δραστήρια Ζωή	Πολιτιστική Παράδοση και Δημιουργική Κίνηση
	Δ.2 Τέχνες	Δ.2.1 Εικαστικές Τέχνες	Δ.2.1 Θεατρική Τέχνη	Δ.2.3 Μουσική

B. Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία

B1. Προσωπική και Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη

B.1.1 Αίσθηση Εαυτού

i. Θετική αυτοεικόνα

ii. Αυτονομία και αλληλεξάρτηση

iii. Ανάπτυξη θετικής στάσης και δεκτικότητας απέναντι στη μάθηση

B.1.2 Συναισθηματική Επίγνωση

i. Αντίληψη συναισθημάτων

ii. Έκφραση συναισθημάτων

iii. Ανάπτυξη ενσυναίσθησης

iv. Διαχείριση συναισθημάτων και συμπεριφοράς

B.1.3 Διαπροσωπικές Σχέσεις

i. Αλληλεπίδραση-Επικοινωνία

ii. Ανάπτυξη και διατήρηση σχέσεων

ΠΑΙΔΙ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΑΙΔΙ &
ΕΑΥΤΟΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΑΙΔΙ &
ΘΕΤΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΠΑΙΔΙ, ΣΩΜΑ,
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ &
ΕΚΦΡΑΣΗ

Θεματικά Πεδία	Θεματικές Ενότητες	Θεματικές Υποενότητες		
Α. Παιδί και Επικοινωνία	Α.1 Γλώσσα	Α.1.1 Προφορική Επικοινωνία	Α.1.2 Γραπτή Επικοινωνία	Α.1.3 Πολυγλωσσική Επικοινωνία
	Α.2 ΤΠΕ	Α.2.1 Γνωριμία και Επικοινωνία με τις ΤΠΕ	Α.2.2 Ανακάλυψη, Προγραμματισμός και Ψηφιακό Παιχνίδι	Α.2.3 Επεξεργασία της Πληροφορίας και Ψηφιακή Δημιουργία
Β. Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία	Β.1 Προσωπική και Κοινωνικο-συναισθηματική Ανάπτυξη	Β.1.1 Αίσθηση του Εαυτού	Β.1.2 Συναισθηματική Επίγνωση	Β.1.3 Διαπροσωπικές Σχέσεις
	Β.2 Κοινωνικές Επιστήμες	Β.2.1 Ιστορία και Πολιτισμός	Β.2.2 Σχέση με το φυσικό και δομημένο περιβάλλον	Β.2.3 Κοινωνική και οικονομική ζωή
Γ. Παιδί και Θετικές Επιστήμες	Γ.1 Μαθηματικά	Γ.1.1 Γεωμετρία και Μετρήσεις	Γ.1.2 Αριθμοί-Πράξεις και Άλγεβρα	Γ.1.3 Στοχαστικά Μαθηματικά
	Γ.2 Φυσικές Επιστήμες	Γ.2.1 Ζωντανοί Οργανισμοί	Γ.2.2 Ύλη και Φαινόμενα	Γ.2.3 Γη-Πλανητικό Σύστημα και Διάστημα
	Γ.3 Τεχνολογία Κατασκευών	Γ.3.1 Παραδοσιακά και Σύγχρονα Τεχνολογικά Εργαλεία/Εξοπλισμός και Συσκευές	Γ.3.2 Τεχνολογία των Κατασκευών ως Εργαλείο στην Καθημερινή Ζωή	
Δ. Παιδί, Σώμα,	Δ.1 Κινητική Αγωγή	Δ.1.1 Σώμα και	Δ.1.2 Φυσικά	Δ.1.3 Αθλητική-
Δημιουργία και Έκφραση		Κίνηση	Δραστήρια Ζωή	Πολιτιστική Παράδοση και Δημιουργική Κίνηση
	Δ.2 Τέχνες	Δ.2.1 Εικαστικές Τέχνες	Δ.2.1 Θεατρική Τέχνη	Δ.2.3 Μουσική

B. Παιδί, Εαυτός και Κοινωνία

B2. Κοινωνικές επιστήμες

B.2.1 Ιστορία και Πολιτισμός

- i. Κατανόηση της ανθρώπινης δράσης και εξοικείωση με τον χρόνο
- ii. Ανάπτυξη ιστορικής αντίληψης
- iii. Γνωριμία με τις συνήθειες, τα ήθη, τα έθιμα και τις παραδόσεις

B.2.2 Σχέση με φυσικό και Δομημένο περιβάλλον

- i. Σχέση του παιδιού με το φυσικό περιβάλλον
- ii. Σχέση του παιδιού με το δομημένο περιβάλλον

B.2.3 Κοινωνική και Οικονομική ζωή

- i. Κοινωνική συμμετοχή, δικαιώματα και υποχρεώσεις
- ii. Αναγνώριση και κάλυψη αναγκών
- iii. Ενημέρωση και πληροφόρηση για τη λήψη αποφάσεων σε σχέση με συναλλαγές

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Βασιλική Φωτοπούλου,

vfotopoulou@upatras.gr

Ημέρες/ώρες συνεργασίας:

Δευτέρα 13:00-15:00 & Τετάρτη 12:00-14:00

Γραφείο: κτήριο Πρακτικής Άσκησης

Τηλ. 2610962438